

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 84/2018-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. marca 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], vo veci namietaného porušenia práv podľa čl. 6 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a § 2 ods. 4 a 7 Trestného poriadku uznesením Okresného súdu Trnava sp. zn. 30 T 126/2015 z 15. augusta 2017, ako aj uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 5 Tos 165/2017 z 12. septembra 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. februára 2018 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou v petite sťažnosti namietal porušenie svojich práv na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1

a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“ a podľa § 2 ods. 4 a 7 Trestného poriadku uznesením Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 30 T 126/2015 z 15. augusta 2017 (ďalej len „napadnuté uznesenie okresného súdu“), ako aj uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Tos 165/2017 z 12. septembra 2017 (ďalej len „napadnuté uznesenie „krajského súdu“) a tiež bližšie nešpecifikovaným konaním na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“).

2. Zo sťažnosti vyplýva, že proti sťažovateľovi je vedené trestné konanie pre prečin falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 ods. 1 Trestného zákona v jednočinnom súbehu s pokračovacím zločinom úverového podvodu sčasti dokonaného, sčasti v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 a § 222 ods. 1 a 3 písm. a) Trestného zákona, obzvlášť závažný zločin vydieračského únosu v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1 a § 186 ods. 1 a 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 139 písm. a) a ods. 4 písm. a) Trestného zákona.

3. Dňa 4. augusta 2017 sťažovateľ doručil okresnému súdu žiadosť o prepustenie z väzby, o ktorej rozhodol okresný súd napadnutým uznesením tak, že ju zamietol. Následne krajský súd napadnutým uznesením jeho sťažnosť z 1. septembra 2017 proti napadnutému uzneseniu okresného súdu, ktorou namietal nezákonnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní pri jeho väzobnom stíhaní, zamietol.

4. Sťažovateľ je toho názoru, že *„okresný súd ani krajský súd nepostupujú v zmysle § 79 ods. 2 Trestného poriadku, keď iba odkazujú na svoje predchádzajúce rozhodnutia...“*, preto podal 9. októbra 2017 aj *„námietku zaujatosti“*. Okresný súd jeho námietku vyhodnotil iba ako podanie, ktoré smerovalo proti procesnému postupu súdov, preto o nej nekonal. Súčasne v tejto námietke žiadal, aby vec bola v zmysle § 23 ods. 1 Trestného poriadku odňatá a prikázaná inému súdu (vec bola predložená na rozhodnutie najvyššiemu súdu – konanie sa viedlo pod sp. zn. 5 Ndt 33/2017, pozn.) a spis bol vrátený okresnému

súdu bez rozhodnutia s tým, že o neodňatí veci predtým najvyšší súd už rozhodol uznesením sp. zn. 4 Ndt 5/2017 zo 17. marca 2017.

5. Sťažovateľ odvíja dodržanie lehoty na podanie sťažnosti ústavnému súdu práve od oznámenia skutočností uvedených v bode 4 na hlavnom pojednávaní konanom 21. decembra 2017.

6. V petite sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

1/ Okresný súd Trnava dňa v uznesení o zamietnutí žiadosti o prepustenie z väzby sp. zn. 30T/126/2015 zo dňa 15.8.2017 svojou argumentáciou prejedikoval vinu sťažovateľa a porušil právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1, ods. 2. Dohovoru, Ústavy Čl. 46 ods. 1, Čl. 50 ods. 2 a Tr. por. § 2 ods. 4, ods. 7.

2/ Krajský súd Trnava dňa 12.9.2017, sp. zn.: 5 Tos/165/2017-2516, svojim konaním nezaobraním sa dôvodmi podanej námietky zaujatosti a odňatím a prikázaním veci porušil právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1, ods. 2. Dohovoru, Ústavy Čl. 46 ods. 1, Čl. 50 ods. 2 a Tr. por. § 2 ods. 4, ods. 7.

3/ Najvyšší súd Slovenskej republiky, preto, že nerozhodol o odňatí veci z dôvodu podanej námietky zaujatosti a porušil právo sťažovateľa na právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1, ods. 2. Dohovoru, Ústavy Čl. 46 ods. 1, Čl. 50 ods. 2 a Trestného poriadku § 2 ods. 4, ods.7.

4/ Sťažovateľ finančnú náhradu nežiada.

5/ Okresný súd Trnava, Krajský súd Trnava a Najvyšší súd SR trovy právneho zastúpenia v nižšie uvedenej sume zašle na účet právneho zástupcu sťažovateľa v lehote do 30 dní od právoplatného nálezu.“

II.

7. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa konštatoval, že jeho sťažnosť je značne obsiahla a neprehľadná o to viac, že ju mal napísať advokát, a neobsahuje ani všetky náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde, keďže v nej absentuje najmä správne pomenovanie konkrétnych základných práv a slobôd sťažovateľa podľa ústavy, ktoré mali byť napadnutými uzneseniami okresného súdu a krajského súdu porušené, a zároveň sťažnosť neobsahuje ani kvalifikovaný návrh na rozhodnutie (petit), na základe ktorého by ústavný súd mohol vo veci rozhodnúť.

II.A K namietanému porušeniu práv sťažovateľa napadnutými uzneseniami okresného súdu a krajského súdu

10. Ústavný súd poznamenáva, že zákonným predpokladom na prijatie sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa,

keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo o inom zásahu dozvedieť, pričom zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 75/04, I. ÚS 314/08). Podanie sťažnosti po uplynutí tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako oneskorene podanej (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Ústavný súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní otázky dodržania lehoty na podanie sťažnosti musí vychádzať z doslovného znenia zákona o ústavnom súde a Trestného poriadku, ktorý upravuje právoplatnosť rozhodnutí v trestnom konaní, resp. postupy trestných súdov vo väzobnej agende.

11. Ústavný súd po preskúmaní sťažnosti konštatuje, že z podania sťažovateľa doručeného ústavnému súde 21. februára 2018 (odovzdaného na poštovú prepravu 20. februára 2018) možno jednoznačne vyvodiť, že čo sa týka napadnutých uznesení okresného súdu a krajského súdu, sťažovateľ podal sťažnosť zjavne po lehote ustanovenej zákonom (§ 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde), teda ju podal oneskorene. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že proti napadnutému uzneseniu okresného súdu z 15. augusta 2017 podal sťažnosť sťažovateľ 24. augusta 2017 a jeho právny zástupca 1. septembra 2017, o ktorej rozhodol krajský súd napadnutým uznesením 12. septembra 2017 tak, že ju zamietol. Podľa zistenia ústavného súdu napadnuté uznesenie okresného súdu sp. zn. 30 T 126/2015 z 15. augusta 2017 bolo doručené sťažovateľovi na hlavnom pojednávaní 24. augusta 2017 a napadnuté uznesenie krajského súdu č. k. 5 Tos 165/2017-2516 z 12. septembra 2017 bolo sťažovateľovi doručené 4. októbra 2017.

12. Z uvedených skutočností teda nepochybne vyplýva, že sťažovateľ napadol uznesenia okresného súdu a krajského súdu na ústavnom súde zjavne po uplynutí zákonnej dvojmesačnej lehoty vyplývajúcej z § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Preto sa už ústavný súd nezaoberal prípadnými nedostatkami jeho sťažnosti v tejto časti (pozri bod 9).

II.B K namietanému porušeniu práv sťažovateľa postupom najvyššieho súdu

13. Predmetom časti sťažnosti je aj tvrdenie sťažovateľa, že postupom najvyššieho súdu v bližšie nešpecifikovanom konaní (v petite nie je uvedená spisová značka konania

pred najvyšším súdom) došlo k porušeniu jeho práv podľa označených článkov dohovoru a ústavy a ustanovení Trestného poriadku (pozri bod 6) z dôvodu, že „nerozhodol o odňatí veci z dôvodu podanej námietky zaujatosti“.

14. Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (m. m. IV. ÚS 415/09, IV. ÚS 355/09, II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

15. Vychádzajúc z obsahu sťažnosti ústavný súd konštatuje, že táto sťažnosť napriek tomu, že sťažovateľ je kvalifikovane zastúpený advokátom, nespĺňa (ani) v tejto časti náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené v § 20 ods. 1 a § 50 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde. Návrh rozhodnutia vo veci samej (petit), ktorého vydania sa sťažovateľ od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde), nie je vymedzený presne, určito a zrozumiteľne a takým spôsobom, aby mohol byť východiskom pre rozhodnutie ústavného súdu v tejto časti. Formulácia návrhu na rozhodnutie vo veci samej v bode 6 a 13 neobsahuje konkrétnu požiadavku (okrem vyslovenia porušenia jeho navyše nesprávne pomenovaných práv v bode 1) na prijatie opatrení zo strany ústavného súdu vo vzťahu k najvyššiemu súdu, a teda v tejto situácii nemôže byť dostatočným podkladom na rozhodnutie ústavného súdu. Sťažovateľ zastúpený advokátom bližšie v petite totiž neuvádza (nešpecifikuje) konanie, resp. postup najvyššieho súdu (v skutočnosti ide o sp. zn. 3 Ndt 33/2017, pozn.).

16. V súvislosti s uvedenými nedostatkami ústavný súd pripomína, že tieto nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na takýto postup slúži inštitút povinného

právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom, pričom z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010 a pod.).

17. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom. Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

18. Ústavný súd preto aj so zreteľom na kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľa a uvedené nedostatky sťažnosti (pozri body 13 a 15) odmietol sťažnosť v tejto časti už pri jej predbežnom prerokovaní pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (obdobne napr. I. ÚS 233/2015, I. ÚS 240/2015, I. ÚS 116/2016).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. marca 2018